

Valtakunnanvoudin kanslia

3.11.2025

UOL/2586/2025

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

HE 112/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi

Asiantuntijalausunto

Hallituksen esityksestä eduskunnalle 112/2025 vp yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi todetaan pyydettyinä lausuntona ulosottoimen osalta seuraavaa.

Ulosottoimen huomiot yleisesti

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki, yleistukilaki. Yleistuki olisi työttömyyden aikaisen perustoimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu tuki. Valtakunnanvoudin kanslia pitää kannatettavana tukijärjestelmän yksinkertaistamista. Nykyinen monimuotoinen tukijärjestelmä aiheuttaa tulkintaongelmia ulosmittauskelpoisuuden ja tulopohjan huomioimisen osalta, mikä voi johtaa epäyhtenäiseen ulosottomenettelyyn. Yksinkertaistaminen parantaa oikeusvarmuutta ja yhdenmukaisuutta.

Keskeiset muutokset ulosottomenettelyn kannalta

Esityksen ensimmäisessä vaiheessa yhdistetään työmarkkinatuki ja peruspäiväraha uudeksi yleistueksi, jonka ulosmittauskiellosta laissa tullaan säätämään. Nykyisinkään työmarkkinatukea tai peruspäivärahaa ei saa ulosmitata, mutta esimerkiksi soviteltuna / vähennettynä maksettuna ne huomioidaan muualta maksettavan tulon ulosmittauksen tulopohjassa. Tämä lienee tarkoitus vastaavassa tilanteessa myös yleistuen osalta. Ulosottolaitoksen näkökulmasta on tärkeää, että tukien ja niiden yhdistämisen vaikutuksiin ulosottomenettelyssä

kiinnitetään huomiota. Tukijärjestelmän piirissä olevan henkilön taloudellinen asema ei ole hyvä, tästä usein aiheutuu maksuvaikeuksia ja mahdollisesti ajautuminen ulosoton asiakkaaksi. Esitys ei ole ristiriidassa ulosottomenettelyn kanssa, mutta edellyttää jatkuvaa seurantaa ja vaikutusarviointia erityisesti tukien yhdistämisen vaikutuksista ulosmittauskelpoisuuteen, tulopohjan määrittelyyn ja velallisen oikeusturvaan ja yhdenvertaisuuteen

Suorat vaikutukset ulosottomenettelyä koskeviin säännöksiin

Ulosottokaaren 4 luvun 51 a §:n muutos ulosmittauksen lykkäämisestä työllistymisen perusteella on luonteeltaan tekninen ja liittyy esitettyyn lainmuutokseen.

Työttömyysturvalain 13 luvun 8 § kumoaminen poistaa kaksoissääntelyn ulosottomiehen tiedonsaantioikeuksista, mikä selkeyttää viranomaisyhteistyötä ja lakiin perustuvaa oikeutta tietojen saantiin. Ulosottoviranomainen saa jatkossakin ulosottomenettelyssä välttämättömät tiedot velallisen taloustilanteesta Kansaneläkelaitokselta ja työttömyyskassoilta ulosottokaaren 3 luvun 67 § nojalla.

Veikko Minkkinen
valtakunnanvouti